

CUVÂNT ÎNAINTE

Ne place să citim cărți și să vorbim despre ele. Adorăm să ne cuibărim mintea și sufletul printre paginile volumelor tipărite cu satisfacția că, prin lectură, reușim să scăpăm de povara existenței cotidiene. În ziua de azi, când suntem prinși în vârtoarea unui ocean de informații de dimensiuni excepționale, cărțile se ridică cu mândrie din valurile mediocrității informaționale pentru a-și croi drum spre inimile și mințile cititorilor. Întotdeauna am perceput cărțile ca pe niște balsamuri ale sufletului și m-am hrănit cu convingerea că ele au fost și vor continua să rămână surse sigure și valoroase de consolidare spirituală și intelectuală.

Este o onoare să scrii cărți, este o onoare să fi cititor. Arta cititului ia locul acelei experiențe privilegiate care ne dumirește în legătură cu virtuțile infinite ale lecturii. Mai mult, putem înțelege lectura ca pe un act de mântuire existențială, dacă asemănăm cărțile cu **„cei mai credincioși amici ai sufletului, care ne sprijină în singurătate, ne ajută să uităm asprimea oamenilor și a lucrurilor, ne potolesc patimile și grijile și adorm în noi plictiseala.”**

Citește și fă ce vrei! - sună legea fundamentală a lecturii. Citește și deșteptă-ți mintea, cu ideile, teoriile, legile, cugetările și operele marilor spirite ale istoriei și culturii naționale și universale. Fiecare pagină citită,

* COLLIER, Jeremy (1650-1726), critic de teatru englez

fiecare volum lecturat e o fărâmbă din marele discurs al lumii - zămislit, la rândul său, din milioane de alte discursuri literare, istorice, filosofice, științifice, artistice, tehnice sau social-economice.

Nu putem trece prin marea cultură a lumii decât cu o carte în mână. **„Prin mijlocirea lor strângem în jurul nostru, lucrurile, locurile, oamenii și vremurile.”**^{***} Cărțile ne îndepărtează de ispitele vieții, ne pun de acord cu noi înșine, ne îndrumă, atunci când trecem prin momente înșelătoare, ne ajută să ne exprimăm iubirea atunci când ne îndrăgostim și ne sunt dascăli fideli și exigenți, atunci când ne propunem să evoluăm. Tot ceea ce e omenesc se găsește în cărți. Înțelepții care au lăsat mărturii scrise **„sunt ca niște drumeți ce au străbătut înaintea noastră căile suferințelor și ne întind mâna, chemându-ne lângă dânșii atunci când ne simțim în restriște.”**^{***}

Înțelepciunea, tristețea și bucuria lumii toată, se află în cărți. Ele te provocă să gândești și îți deschid calea spre experiențe psihologice și sufletești de neimaginat. Odată intrat în mirajul lecturii, nu mai ai cum să scapi, cărțile te amețesc cu „cloroformul binecuvântat al minții”, te prind într-un dans nesfârșit al cuvintelor și al gândurilor înțelepte.

Din cele mai vechi timpuri, lectura i-a smuls pe oameni din negura ignoranței. Prin conținutul lor

** BERNARDIN DE SAINT PIERRE, Jaques-Henri (1737- 1814), scriitor și botanist francez

*** BERNARDIN DE SAINT PIERRE, Jaques-Henri

variat, cărțile au luat locul sutelor de dascăli, ele ne-au transformat, ne-au ajutat să ne găsim un rost, limpezindu-ne mintea și sufletul. Prin intermediul cărților reușim să facem călătorii în trecut, prezent și viitor și avem posibilitatea să stăm de vorbă, atât, cu noi înșine, cât și, cu lumea întreagă. Nefiind un act gratuit, lectura produce îmbogățirea sinelui cu o nouă cunoaștere, cu o modalitate absolut nouă de receptare a lumii interioare și exterioare.

Atunci când citim, realizăm un act al lecturii irepetabil și profund personal. Lectura se produce prin intermediul unor canale de receptare speciale, șlefuite, în timp, prin educație și prin parcurgerea permanentă paginilor unor cărți. Receptarea mesajului lor presupune participare intelectuală și afectivă. Receptarea are loc în contexte individuale și culturale diferite. Cadrele cultural-estetice se modifică permanent, gusturile se schimbă, valoarea textelor tipărite se modifică în funcție de anumite criterii axiologice, de anumite interese intelectuale și motivații psihologice specifice. În urma unor procese de lectură consecventă și selectivă, se decantează valorile literare, se remarcă operele scrise care au atins nivelul desăvârșirii artistice sau intelectuale.

Un exercițiu de admirație închinat lecturii, nu poate continua decât prin invocarea admirativă a bibliotecilor - lăcașe de cultură unice, prin vechimea și trăinicia lor, unde răsfoirea cărților se realizează în liniște și într-o atractivă taină. **„O bibliotecă – scrie Lubblock- este un ținut vrăjit, un palat cu desfătări, un adăpost în care te poți adăposti împotriva furtunilor”.** **„Oricine va avea cheia de aur care deschide ușa tăcută a**

bibliotecilor – continuă Lubbock^{*} – va găsi în ele încurajare și mângâiere, odihnă și fericire***”.

Bibliotecile sunt instituții cu ușile permanent deschise. Destinul lor istoric a cunoscut momente de glorie și clipe de poticnire. Unele biblioteci au avut o trainică evoluție, altele au dispărut ori au renăscut din cenușă. În perioada actuală se constată o revigorare a funcțiilor acestor instituții, în situația în care asistăm la o scădere a interesului cetățenilor pentru carte și lectură. Trăim într-o lume puternic informatizată și tehnicizată, unde idealurile culturale sunt în aparență oculte de mărunte griji cu caracter pragmatic - pe fondul promovării unei libertăți de exprimare aproape nemărginite. Într-o realitate, subordonate legilor supraviețuirii economice și sufocate de sterile lupte politice, bibliotecile continuă să fluture stindardul dreptului la liberă informare și comunicare și reușesc să se adapteze provocărilor secolului actual.

Prin urmare, lectura va face parte din modul de a fi al omului contemporan iar bibliotecile vor fi receptate ca centre eficiente de comunicare culturală și socială. Ele vor fi răspunzătoare de calitatea informațiilor și cunoștințelor oferite comunității, vor avea un rol accentuat în gestionarea resurselor informaționale universale, vor fi factor decisiv de revigorare a schimbului național și internațional de idei.

LILIANA MOLDOVAN

^{****} LUBBOCK, John (1834-1913), antropolog englez